

Kommunal og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

14.05.2018

Høringsuttalelse regionreformen – Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene.

Et av forslagene er å overføre ordningen med tilrettelagt transport (TT- ordning) finansiert over SD sitt budsjett. Dette er etablert som en statlig tilskuddsordning (kap 1330, post 60).

En overføring fra SD til fylkene vil ikke sikre de gruppene som staten mener har et ekstra behov for tilrettelagt transport. De fylkeskommunale midlene har vist seg å ikke være tilstrekkelige til å dekke de transportbehovene disse gruppene har. Det er og verdt å merke seg at det per i dag er store forskjeller mellom de ulike fylkeskommunale TT ordningene og hvilke reelle tilbud disse faktisk gir.

Ordningen med tilrettelagt transport bevilget over SD sitt budsjett har tvunget seg frem ettersom personer med ulike funksjonsnedsettelse som faller inn under ordningen ikke har fått gode nok tilrettelagte transportordninger. Blinde- og svaksynte ønsker å leve selvstendige og aktive liv, på lik linje med alle andre. Dette har de fylkeskommunale TT-ordningene til denne tid ikke gitt dem mulighet til.

Staten har valgt ut synshemmede og rullestolbrukere som grupper med særlig stort transportbehov som får støtte gjennom den statlige finansieringen. Det er i dag 7 fylker som mottar statlig støtte og brukerne i disse 7 fylkene mottar støtte tilsvarende 200 turer per år. Fra 1. juli i år vil nye fylker komme med i ordningen.

Tilrettelagt transport er etter vår mening en samfunnsmessig svært lønnsom ordning siden den gir mennesker med nedsatt funksjonsevne mulighet til å leve aktive liv, delta i samfunnet, være politisk aktive, følge opp egne barn og ikke minst; følge Helsedirektoratets oppfordring om å trene og å være i fysisk aktivitet.

Norges Blindforbund er av den oppfatning at funksjonshemmedes forflytningsmuligheter ikke skal være priggitt fylkesgrenser og hvor de bor i landet. Av den grunn må ordningen fortsatt forbli en post bevilget over SD sin budsjettproposisjon.

Brukerorganisasjonene har som mål at ordningen skal utvides slik at hele landet blir inkludert.

Et av forslagene er å overføre pedagogisk veiledningstjeneste og støttetjenester ovenfor kommunene fra Statligpedagogisk støttesystem (Statped), til fylkeskommunen.

Statped har i dag spesialkompetanse på 6 fagområder. Et av disse er mennesker med synsutfordringer. Dette er en gruppe som representerer til dels svært få enkeltindivider i skolepliktig alder.

Et godt fagmiljø innen de ulike vanskeområdene forutsetter at det pedagogiske personalet jobber fortløpende med samme problemstilling.

Vi tror at en desentralisering av så marginaliserte veiledningstjenester og støttefunksjoner vil forringe kvaliteten på tjenesten.

Dette vil videre føre til at en generalistkommune ikke vil være i stand til å oppfylle opplæringsloven.

Dagens situasjon

For synshemmede har det vært en ulempe at regionreformen, som ble innført i 2012 for å bygge opp kompetansen, fører til at oppfølgingen i dag gjøres i 4 regioner. Dette gir etter vår mening for små fagmiljø for gruppen av synshemmede.

Hagen-utvalgets forslag om å desentralisere ansvaret til 11 fylker/regioner, deriblant for fagområdet Syn, vil ytterligere forringe tilbudet til synshemmede. Det er allerede i dag en stor utfordring og ulempe at ansvaret er blitt fordelt på 4 regioner i stedet for to landsdekkende kompetansesentre, slik det var tidligere. Blinde- og svaksynte har opplevd en forringelse i tilbudet, etter regionaliseringen med en forvitring av synsfagligemiljøer. Vi frykter at denne situasjonen vil bli forverret dersom hvert fylke skal få dette ansvaret

Det vil etter Norges Blindforbunds mening ikke være mulig at 11 fylker skal greie å bygge opp kompetanse for disse elevene i alle fag. De skal være i stand til å veilede alle kommunene slik at disse får mulighet til å oppfylle kravene i lovverket.

En av våre medlemsgrupper er punktskriftbrukerne. I det trettenårige utdanningsløpet i Norge utgjør denne gruppen til sammen ca. 60 elever på landsplan. For de minste fylkene, slik som Møre og Romsdal, Troms og Finnmark vil dette i praksis si at det til enhver tid kun vil være gjennomsnittlig 2-3 punktskriftelever i fylket. Det vil være svært utfordrende, om ikke umulig, for de ulike fylkeskommunene å bygge opp en kompetanse som sikrer kommunene og fylkeskommunene mulighet til å oppfylle vilkårene i opplæringsloven.

Kommunene skal kunne få kvalitativt gode nok råd og veiledning til å ha mulighet for sin måloppnåelse i opplæringsloven. Elevene som følger vanlig lærerplan, skal bli gitt en reell sjanse til å nå målene sine i læreplanen. Ved en eventuell desentralisering av fagmiljøene mener vi at dette ikke er mulig.

En viktig gruppe som ytterligere underbygger behovet for å opprettholde Statped, er de elevene som i dag benytter seg av punkt som støtte men som i tillegg til sin synsutfordringer har krevende tilleggsdiagnoser utover Synsproblematikk. Det kan være ulike former for kognitivevansker.

Dette er elever med avvik fra kompetansemålene i lærerplanen. Vi snakker her om en liten gruppe som kun nå i det siste har fått mulighet til å vise sitt potensiale gjennom et tett samarbeid på tvers av fagmiljøer i Statped. Vi frykter at disse marginale gruppene vil tape ytterligere. God undervisning er avhengig at et godt læremateriell. I dag sitter tilretteleggingskompetansen og pedagogene i samme system. Dette skaper en kort avstand mellom

dem som tilrettelegger læremateriell og dem som er eksperter på undervisning. Norges Blindforbund mener det er av avgjørende betydning at denne fordelene videreføres i fremtiden.

Blindforbundet mener:

Blinde og svaksynte elever er avhengig av en tverrfaglig pedagogisk og didaktisk oppfølgingen fra fagpersoner med spisskompetanse på opplæring innen synsfeltet. For å sikre dette må regionreformen fra 2012 reverseres innen fagområdet syn. Skal en sikre høyt kvalifiserte, robuste og forskningsbaserte fagmiljøer på fagområdet syn må vi gjeninnføre 2 nasjonale kompetanse sentre. Dette er avgjørende for at blinde- og svaksynte elever skal få en fullverdig utdanning også i Norge.

Samtidig er det slik at Norges Blindforbund erfarer at Statped er langt unna eleven. Tidligere var det en fylkessynspedagog i de ulike fylkene, som fungere som et bindeledd på sitt fagfelt. Disse var underlagt Statped. Norges Blindforbund mener at denne type stilling må gjeninnføres på lik linje som fylkesaudiopedagog bør innføres (Se HLF sin høringsuttalelse).

Å etablere nye fagmiljøer i fylkene krever fagpersoner. Det er i dag krevende å skaffe disse med bakgrunn i at det utdannes få og mange går av med pensjon. Velges det å videre følge dette forslaget, må det utredes om det er mulig å tilveie skaffe nok fagpersoner på de ulike fagområdene.

Videre foreslår utvalget at fylkeskommunene får ansvar for å legge til rette for å finansiere opplærings- og utdanningstiltak som ikke er dekket over ordinære bevilgninger til universiteter og høyskoler eller over fylkeskommunenes budsjetter til videregående opplæring og fagskoler. Dette omfatter blant annet tilskudd til studieforbund, Kompetansepluss og tiltak innenfor livslang læring som i dag forvaltes av Kompetanse Norge.

Norges Blindforbund er bekymret for at den kompetansen om voksnes læring og den koordinering som i dag finner sted med det statlige ansvaret vil forsvinne ved en regionalisering.

Norges Blindforbund mener det er stor sannsynlighet for at opplæringstilbudet til voksne gjennom studieforbundene blir svekket som følge av ulike regionale prioriteringer. Vi er bekymret for at tilskuddet til studieforbund blir saldert på de fylkeskommunale budsjettene, bl.a. for å styrke ressurstilgangen til fylkeskommunens egen opplæringsvirksomhet. Dette er erfaringer studieforbundene allerede har høstet, blant annet fra fagskolesektoren.

Skulle utvalgets anbefaling skulle bli iverksatt, er det behov for klare kjøreregler for å sikre ordningens integritet som virkemiddel for å opprettholde fleksible og tilgjengelige opplæringstilbud for voksne i hele landet. Ved en eventuell regionalisering av kompetansepolitikk og tilhørende forvaltningsoppgaver må det legges tydelige statlige føringer på å skille mellom fylkeskommunenes eierskap og forvaltning. Herunder og fordelingen mellom de ulike delene av tilskuddstypene.

Norges blindforbund anbefaler at forvalteransvaret for tilskuddet til studieforbundene forblir på et statlig nivå, og at midlene fortsatt bevilges over statsbudsjettet.

Med vennlig hilsen

Unn Ljøner Hagen

Forbundsleder